

СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИРАЊА ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА

На основу члана 10. став (1) Закона о финансирању политичких странака («Службени гласник БиХ» број 95/12 и 41/16), члана 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака («Службени гласник БиХ» број 96/13 и 89/16) и члана 12. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака («Службени гласник БиХ» број 103/08), издајем

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРЕГЛЕДУ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА ЗА 2018. ГОДИНУ ДЕМОКРАТСКОГ НАРОДНОГ САВЕЗА

Број: 03-07-6-317/19
Сарајево, 15. октобар 2020. године

САДРЖАЈ

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА.....	3
1. УВОД.....	4
2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ.....	4
3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА.....	4
Предмет прегледа и контроле.....	5
Циљ прегледа и контроле.....	5
Обим прегледа и контроле.....	5
4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ.....	5
5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ.....	5
5.1 НАЛАЗИ.....	5
5.2. ПРЕПОРУКЕ.....	8

МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

Служба за ревизију финансирања политичких странака извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Демократског народног савеза за 2018. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2018. године.

Руководство политичке странке је одговорно за финансијске извјештаје, поступање странке у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама поглавља 15 Изборног закона Босне и Херцеговине, те успостављање ефикасног система интерних контрола.

Преглед смо обавили у складу са ревизијским стандардима примјењивим на ангажману у прегледу. Ови стандарди захтијевају да планирамо и извршимо преглед да би добили умјерену поузданост да странка није значајно кршила одредбе Закона о финансирању политичких странака.

Преглед је ограничен на контролу годишњег финансијског извјештаја политичке странке и примјену аналитичких процедура на подацима из финансијских извјештаја, па према томе не обезбјеђују поузданост која би се добила извршеном ревизијом у просторијама странке.

На основу нашег прегледа утврђено је слjedeће:

Прегледом годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину, утврђено је да је Демократски народни савез прекршио одредбе члана 5. став (4), члана 8. став (1) и (4), члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

Прегледом, односно контролом финансијских извјештаја, осим горњих напомена нисмо запазили ништа значајно, што би указало на недостатке у финансијском извјештају или на финансирање ове политичке странке супротно одредбама Закона о финансирању политичких странака, нити на финансирање трошкова изборне кампање супротно одредбама члана 15.10 Изборног закона Босне и Херцеговине.

1. УВОД

Служба за ревизију финансирања политичких странака (у даљем тексту: Служба за ревизију) извршила је преглед годишњег финансијског извјештаја Демократског народног савеза за 2018. годину и финансијског извјештаја за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општинских избора, одржаних у октобру 2018. године.

Преглед и контрола финансијског извјештаја су проведени у складу са чланом 25. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и чланом 2. Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака.

Због чињенице да није обављена ревизија у просторијама политичке странке, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке не буду откривене.

Према подацима из годишњег финансијског извјештаја, Демократски народни савез се финансирао из следећих извора:

Р/Б	Извори финансирања	Износ (КМ)	Структура (%)
1.	Чланарина	63.513,00	6,87
2.	Прилози физичких лица (3-а)	205.382,00	22,23
3.	Прилози правних лица (3-б)	4.350,00	0,47
4.	Приходи од имовине (3-ц)	0,00	0,00
5.	Приходи од добити предузећа у власништву политичке странке (3-д)	0,00	0,00
6.	Приходи од поклона (3-е)	2.450,00	0,27
7.	Приходи из буџета (3-ф)	637.323,00	68,97
8.	Приходи од пропаганде (3-г)	0,00	0,00
I	Укупни приходи (1-8)	913.018,00	98,81
II	Остали приходи и друго	11.021,00	1,19
	Извори финансирања (I+II)	924.039,00	100,00

У годишњем финансијском извјештају странка је исказала расходе у укупном износу од 1.010.249,00 КМ.

2. ПРЕДСТАВЉАЊЕ ПОЛИТИЧКЕ СТРАНКЕ

Назив политичке странке је Демократски народни савез. Скраћени назив: ДНС.

Демократски народни савез регистрован је код Основног суда у Бањој Луци, Рјешењем број: РП-4/00 од 21.06.2000. године. Рјешењем број: Рг-4/00 од 25.09.2002. године уписана је промјена сједишта политичке странке. Рјешењем број: Ф-1-4/00 од 06.10.2003. године уписана је промјена назива политичке странке, измјена и допуна Статута и промјена лица овлашћеног за заступање и представљање политичке странке.

Сједиште политичке странке је у Бањој Луци, Бошка Тошића 4.

Лице овлашћено за заступање странке за 2018. годину је Марко Павић, предсједник.

Лице овлашћено за подношење финансијских извјештаја за 2018. годину је Ранка Михајловић.

У годишњем финансијском извјештају за 2018. годину, Демократски народни савез је у оквиру организационе структуре исказао:

- Главни одбор и
- 5 градских одбора.

3. ОПИС ПРЕГЛЕДА И КОНТРОЛЕ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЈЕШТАЈА

Предмет прегледа и контроле је годишњи финансијски извјештај Демократског народног савеза за 2018. годину и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата Општих избора, одржаних у октобру 2018. године.

Циљ прегледа и контроле је да ревизор на бази финансијског извјештаја покуша да установи да ли је политичка странка у извјештајном периоду поступала у складу са одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ. Уколико ревизор на бази контроле финансијског извјештаја утврди одређена кршења наведених закона, оцјењује да ли је потребно извршити ревизију у просторијама странке да би могао изразити мишљење о томе да ли се странка финансирала у складу са Законом о финансирању политичких странака, те да ли је остварила трошкове изборне кампање у оквиру законом утврђеног лимита.

Обим прегледа и контроле финансијских извјештаја Демократског народног савеза обухвата контролу и провођење аналитичких процедура ради утврђивања усклађености података које је странка исказала у финансијском извјештају са одредбама Закона о финансирању политичких странака, односно усклађености извора финансирања, са посебним нагласком на приходе из буџета.

4. ПРЕТХОДНЕ КОНТРОЛЕ И РЕВИЗИЈЕ

Преглед, контрола и ревизија финансијских извјештаја Демократског народног савеза извршени су у периоду од 2005. до 2017. године, након чега су издати извјештаји о прегледу и ревизији са налазима ревизије, мишљењем ревизора и препорукама странци.

Служба за ревизију је извршила ревизију годишњег финансијског извјештаја Демократског народног савеза за 2017. годину, након чега је издат извјештај о ревизији са мишљењем ревизора, налазима и препорукама странци: да финансијска средства користи искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом, да пословне књиге води у складу са рачуноводственим прописима, да у својим пословним књигама успостави адекватне евиденције о приходима и расходима странке и да финансијске извјештаје подноси у форми коју је Централна изборна комисија БиХ прописала својим подзаконским актима.

Нереализоване препоруке:

На основу уочених недостатака у годишњем финансијском извјештају за 2018. годину, утврђено је да политичка странка није испоштовала препоруке ревизије.

5. НАЛАЗИ И ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ

5.1 НАЛАЗИ

а) Странка је прекршила одредбе члана 5. став (4) и члана 8. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

- (1) Демократски народни савез у пословним књигама и у финансијском извјештају није исказао неновчане донације које су настале по основу бесплатног наступа извођача на предизборним скуповима у Бањој Луци (наступ трубача) и Крупи на Врбасу (музички програм), чиме је прекршио одредбе члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

На захтјев Централне изборне комисије Босне и Херцеговине да достави финансијску документацију тј. рачуне који се, између осталог, односе на одржане предизборне скупове у Бањој Луци са наступом трубача и Крупи на Врбасу са музиком уживо, странка није доставила рачуне, нити неки други финансијски документ, већ објашњење да су наведени учесници наступали, односно били дио програма, те да странка није финансирала наведене учеснике.

Ангажовањем наведених учесника на предизборним скуповима, без плаћања накнаде за њихов наступ, странка је примила неновчане донације, коју је у складу са одредбама из члана 5. став (4) Закона о финансирању политичких странака имала обавезу да евидентира у пословним књигама и пријави у годишњем финансијском извјештају за 2018. годину.

- (2) Демократски народни савез је у 2018. години примио неновчану донацију Спортске дворане „Славија“, те исту није евидентирао у својим пословним књигама, чиме је прекршио одредбе члана 5. став (4) и 8. став (1) Закона о финансирању политичких странака.

У предизборној кампањи странка је дана 18.09.2018. године одржала предизборни скуп у Спортској дворани „Славија“ у Источном Новом Сарајеву.

За наведени скуп странка нема финансијску документацију¹, нити је платила правном лицу накнаду за кориштење простора, те је тиме остварила неновчану донацију.

С обзиром да је Спортска дворана „Славија“ у власништву Општине Источно Ново Сарајево, странка је неплаћањем накнаде за кориштење дворане остварила неновчану донацију која је забрањена Законом о финансирању политичких странака.

Странка у пословним књигама није евидентирала неновчану донацију Спортске дворане „Славија“.

- (3) На основу обављеног прегледа финансијског извјештаја, утврђено је да је Демократски народни савез примио прилог правног лица „Станишић“ д.о.о. у износу од 4.350,00 КМ и неновчану донацију² од правног лица „Брчко гас“ д.о.о. у износу од 1.250,00 КМ.

С обзиром да су наведена правна лица у 2018. години склопила уговоре о јавним набавкама роба, услуга и радова са органима извршне власти на свим нивоима у Босни и Херцеговини чија је вриједност већа од 10.000,00 КМ, странка је остварила забрањене прилоге у укупном износу од 5.600,00 КМ, чиме је прекршила одредбе члана 8. став (4) Закона о финансирању политичких странака.

- Увидом у податке које је доставила Влада Брчко Дистрикта³, утврђено је да је Влада Брчко Дистрикта током 2018. године имала склопљене уговоре са правним лицем „Брчко гас“ д.о.о. о јавној набавци путничких моторних возила, укупне вриједности 629.953,00 КМ.
- Према подацима које је доставила Општина Пале,⁴ правно лице “Станишић“ д.о.о. је током 2018. године имало склопљен уговор о јавној набавци, који се односи на пружање услуга из реконструкције и одржавања путева и објеката општине Пале чија је укупна вриједност 337.328,11 КМ.

б) Политичка странка није поступила у складу са одредбама члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

На основу финансијског извјештаја и финансијске документације коју је доставила политичка странка, утврђено је да странка није водила пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима⁵, није успоставила потпуне и тачне евиденције о својим приходима и расходима⁶ и

¹ На захтјев Централне изборне комисије Босне и Херцеговине да достави финансијску документацију тј. рачуне који се односе на наведени скуп, странка није доставила рачун нити неки други документ већ објашњење да нема податке и сазнање како је то питање уређено.

² Правно лице се одрекло својих потраживања, односно ослободило странку од плаћања дуга.

³ Акт Владе Брчко Дистрикта, број: 13.9-04.2-994/19 од 01.07.2019. године са прилогом Уговора.

⁴ Акт Општине Пале, број: 02-053/18 од 01.07.2019. године са пописом Уговора и битних података из истих.

⁵ У складу са одредбом члана 11. Закона о финансирању политичких странака, политичка странка је дужна водити пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима.

годишњи финансијски извјештај није поднијела на начин како је прописала Централна изборна комисија БиХ⁷, чиме је прекршила одредбе члана 11. став (1) и члана 12. став (1) и (4) Закона о финансирању политичких странака.

(1) Прегледом документације утврђено је да странка није успоставила правремене евиденције у пословним књигама.

Увидом у финансијску документацију и пословне књиге странке утврђено је да је странка остварила неновчане донације по основу бесплатног наступа извођача на предизборним скуповима у Бањој Луци и Крупи на Уни, те кориштења Спортске дворане „Славија“ за предизборни скуп у Источном Сарајеву у 2018. години које није правремено евидентирала у својим пословним књигама.

Такође, наведене неновчане донације странка није исказала на обрасцу 3-е (неновчане донације) и 3. (извори финансирања) и расходе у обрасцима 4. (укупни расходи политичке странке) и 4.2 (Трошкови пропаганде) финансијског извјештаја, чиме је прекршила одредбе члана 13., 18., 21. и 23. Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака (у даљем тексту: Правилник).

(2) У финансијском извјештају странка није пријавила организациону структуру у складу са чланом 10. Правилника.

Увидом у апликацију за подношење финансијских извјештаја ФИ ЦИК БиХ утврђено је да је странка у обрасцу 1-1 финансијског извјештаја унијела податке за све нивое организовања (главни одбор, општинске и друге организације), док је у обрасцу 1-1 годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину који је доставила Централној изборној комисији Босне и Херцеговине исказала само податке за Главни одбор ДНС-а и пет градских одбора: Градски одбор ДНС-а Приједор, Градски одбор ДНС-а Бања Лука, Градски одбор ДНС-а Бијељина, Градски одбор ДНС-а Добој и Градски одбор ДНС-а Зворник.

Такође, странка је у финансијском извјештају у обрасцима 4.1 (Режијско-административни и остали трошкови) исказала трошкове закупа својих општинских одбора у оквиру Главног одбора и пет градских одбора, чиме је прекршила одредбе члана 22. Правилника.

(3) У обрасцу 3-ф финансијског извјештаја (Приходи из буџета) странка није адекватно исказала приходе из буџета, чиме је прекршила одредбе члана 19. Правилника.

- Странка је у финансијском извјештају, у оквиру прихода из буџета исказала приход из буџета Републике Српске у износу од 375.480,42 КМ⁸.

Увидом у изводе са трансакцијског рачуна, утврђено је да је странка уплату од паушала делегата Вијећа народа Републике Српске у износу од 780,00 КМ исказала као приход из буџета Републике Српске, те тиме приходе из буџета увећала за наведени износ.

У складу са одредбама члана 14. Правилника, странка је уплату у износу од 780,00 КМ од паушала делегата Трифуновића из Вијећа народа Републике Српске требала исказати у обрасцу 3-а (Прилози физичких лица), а не као приход из буџета у обрасцу 3-ф.

⁶ У складу са одредбом из члана 12. став (1) овог Закона дужна је успоставити евиденције о свим приходима и расходима.

⁷ У складу са одредбом из члана 12. став (4) Закона, политичка странка подноси финансијски извјештај у форми коју одобри Централна изборна комисија БиХ.

⁸ Укупне уплате из буџета Републике Српске на рачун странке износиле су 483.367,42 КМ, што је странка и евидентирала у пословним књигама. Странка је приходе из буџета умањила за средства уплаћене на рачуне коалиционих партнера у укупном износу од 107.887,00 КМ.

- Странка је средства уплаћена из буџета Града Источно Сарајево у износу од 6.760,00КМ у финансијском извјештају исказала као приход из буџета Општине Источно Ново Сарајево у наведеном износу.
- (4) Прегледом је утврђено да је странка у финансијском извјештају остале приходе исказала у већем износу за 2.301,53 КМ у односу на остварене, а који су резултат погрешних евиденција.
- Увидом у документацију осталих прихода утврђено је да је странка као приход исказала рефундацију средстава за породилско одсуство двије породиље у укупном износу од 2.301,53 КМ. На тај начин странка је неоправдано увећала своје приходе, те поступила супротно одредбама члана 13. Правилника.
- (5) Странка у пословним књигама није успоставила тачне евиденције о својим обавезама и није тачно исказала све своје обавезе у обрасцу 5 (обавезе политичке партије) финансијског извјештаја, чиме је прекршила одредбе члана 24. Правилника.
- Увидом у Извод отворених ставки на дан 31.12.2018. године, утврђено је да је Демократски народни савез имао обавезе према добављачу ЈУ Рекреативно спортски центар Зворник у износу од 1.521,00 КМ, док је странка у пословним књигама и обрасцу 5 исказала обавезе према овом правном лицу у износу од 702,00 КМ.
 - Странка је исказала обавезу према правном лицу Декор арт д.о.о. у већем износу за 1.255,00 КМ. У финансијском извјештају странка је исказала обавезу према правном лицу Декор арт д.о.о. на дан 31.12.2018. године у износу од 1.255,00 КМ. Увидом у Извод отворених ставки утврђено је да правно лице Декор арт д.о.о. на дан 31.12.2018. године нема потраживања од странке.

Трошкови изборне кампање

Према одредбама члана 15.10 Изборног закона БиХ, политичка странка за потребе изборне кампање не смије потрошити више од 0,30 односно 0,20 КМ⁹ по бирачу у сваком изборном кругу, према броју бирача које је објавила Централна изборна комисија БиХ. Према подацима Централне изборне комисије БиХ, Демократски народни савез је у сврху изборне кампање могао да потроши 1.065.890,83 КМ.

Демократски народни савез је у годишњем финансијском извјештају за 2018. годину исказао трошкове пропаганде у износу од 469.984,00 КМ¹⁰.

5.2. ПРЕПОРУКЕ

Препоручује се Демократском народном савезу да се придржава одредаба Закона о финансирању политичких странака, а посебно на основу уочених недостатака се препоручује:

- *да успостави евиденције о својим неновчаним донацијама,*
- *да се не финансира из забрањених извора,*

⁹ Члан 15.10 став 2. Изборног закона БиХ прописује да се максимално дозвољени износ за финансирање изборне кампање израчунава тако што се број гласача у свим изборним јединицама у којима политички субјект има кандидатску листу или кандидата помножи са: 30 фенинга за начелника општине односно градоначелника и за чланове скупштине општине, чланове Народне скупштине РС и Представничког дома Парламента Федерације БиХ, чланове Парламентарне скупштине БиХ, члана Председништва БиХ, и председника и потпредседнике РС, односно 20 фенинга за изборе за чланове кантоналних скупштина.

¹⁰ Трошкови пропаганде у годишњем финансијском извјештају исказани су у износу од 469.984,00 КМ. Наведени износ није коначан јер би исте требало увећати за трошкове кориштења Спортске дворане Славија и наступом извођача на предизборним скуповима у Бања Луци и Крупи на Врбасу, а за које странка нема исказане вриједности, јер је исте користила без накнаде.

- *да води пословне књиге у складу са рачуноводственим прописима,*
- *да води тачне евиденције о својим приходима и расходима и*
- *да финансијске извјештаје које подноси Централној изборној комисији Босне и Херцеговине попуњава у складу са Правилником о годишњим финансијским извјештајима политичких странака.*

КОМЕНТАР:

Демократски народни савез се у остављеном року очитовао на Прелиминарни извјештај о прегледу годишњег финансијског извјештаја за 2018. годину. Уз очитовање странка је доставила извод са трансакцијског рачуна из којег је утврђено да су дана 25.07.2019. године враћена новчана средства ЈУ Заводу за запошљавање Републике Српске у износу од 1.592,04 КМ, чиме је добровољно отклонила утврђени недостатак.

Служба за ревизију је уважила све аргументоване примједбе и додатне доказе странке, те је кориговала налазе ревизије из Прелиминараног извјештај о прегледу.

Шеф Одсјека за ревизијске послове

Сања Тошовић

Ревизор

Велиборка Кењић

Шеф Службе за ревизију

мр.сц Хасида Гушић